

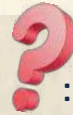
חגיגה בשולחן שבת

מס' 73

פרשת בשלח

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו לחוויה חינוכית מעצימה, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך העשרת השיח התורני בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת.

סעודה ראשונה "וְאֵת עֲמוֹ לָקַח עִמּוֹ", איך עשה זאת?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כשרדף פרעה אחרי בני ישראל כתוב: "וַיֹּאסֶר אֶת רֶכְבוֹ וְאֶת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ" (יד, ו). נשאלת השאלה: איך פרעה לקח את עמו?

שלב 1

נקודות להכוונת השיח בקרב המסובים:

חשיבות רבה בדקדוק המילים, להבין כל מילה ומשמעותה. להבין את ביאור ומשמעות המילים 'וְאֵת עֲמוֹ לָקַח עִמּוֹ'.

שלב 2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- פסיקתא זוטרתא: "לקחם בדברים, אמר להם: דרך מלכים להיות מנהיגים לבסוף, ואני אקדים לפניכם, שנאמר 'וּפְרָעָה הִקְרִיב'. דרך מלכים כל העם בוזזין ונותנין לפניו, ואני אשׁוּה עִמְכֶם בְּיִזָּה, שנאמר 'אֶחְלַק שְׁלָל', ולא עוד אלא שאני מחלק לכם מתנות משלי, לכך נאמר 'לָקַח עִמּוֹ'".
- אברבנאל: פרעה הכריח את בני עמו ללכת אתו. הוא ביזה את בני ישראל, עד שהלך אחריהם עם מעט מאד אנשים, 'שֵׁשׁ מְאוֹת רֶכֶב בַּחֹר'. אלשיר: בעקבות מכת בכורות ותוצאותיה הקשות, אמר פרעה לבני ישראל: 'קוּמוּ צְאוּ מֵתוֹךְ עִמִּי... וְלָכוּ עִבְדוּ אֶת ה' כְּדַבַּרְכֶם' ואישר להם שייצאו לשלושה ימים. בניגוד אליו מרבית העם המצרי, שהוכה קשות בעשר המכות, רצו שייצאו ולא ישוּבוּ, כפי שכתוב 'וַתִּחַזַּק מִצְרָיִם עַל הָעָם לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם'. משהבין פרעה שהעם לא סבור כמוהו, אסר את רכבו בעצמו, וכך השפיע עליהם שיצטרפו אליו, שהרי מי רואה את המלך אוסר את רכבו ואינו מצטרף, וכך 'וְאֵת עֲמוֹ לָקַח עִמּוֹ'.
- רש"ר הירש: פרעה העמיד תחת פיקודו הישיר את כל מסע הצבא ויצא בראשו. הוא לקח איתו רק את אנשי החיל.

שלב 3

אפשרויות לסיכום והרחבה:

לבחון כל מילה ומשמעותה. חשיבות רבה להתרגל להתבונן בכל פרט, גם בהיבט האמוני - תורני, וגם בהיבט החינוכי-קוגניטיבי. אנו מסייעים להם לבנות "ארגז כלים לחיים", ובה בעת אנו מגבירים אצלם את חוש הביקורת.

שלב 4

או לחצו כאן

לקבלת העלון 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה'

למייל Office@shaalti.co.il

סעודה שניה פחדם של בני ישראל מהמצרים

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

שלב 1 לפני קריעת ים סוף ראו בני ישראל שפרעה התקרב אליהם ובעקבותיו המצרים. כתוצאה מכך: "וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' (יד, י). נשאלת השאלה: **מדוע בני ישראל, שהיו מעל שישים ריבוא אנשים פחדו מ'שש מאות רכב בחור'?**

נקודות להכוונת השיח בקרב המסובים:

שלב 2 לימוד פסוקים עם ילדים הוא הזדמנות נפלאה לפתח אצלם "עין בוחנת" וסקרנות אינטלקטואלית. כידוע, אין אות או מילה מיותרת בתורה, וכל שינוי קטן טומן בחובו משמעות.

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי** (לקמן פסוק יג): "למה היו ישראל דומין באותה השעה? ליונה שפרחה מפני בן הנץ, נכנסה לה למערה לנזק הסלע ונחש מכונן לפניו ממנה. ליכנס לפניו אינה יכולה מפני הנחש, לצאת לחוץ אין יכולה מפני בן הנץ והיתה צווחת ומטפחת בגפיה, כדי שישמע בעל השוכר ויבא. כך כיון שראו ישראל ים סוגר ושונא רודף, נשאו עיניהם בתפילה ועליהן מפרש בקבלה 'וּנְתִי בְחֲגִוֵי הַסֵּלַע... הֲרָאִינוּ אֶת מְרָאֵי הַשְּׁמִיעִינִי אֶת קוֹלְךָ כִּיקוֹלְךָ עָרַב וּמְרָאֵיךָ נְאֻה'".
- **בכור שור:** משום שהיתה עליהם עדיין אימתם, על שהשתעבדו בהם שנים רבות.
- **חזקוני:** משום שהיו יראים להילחם עם אדוניהם. משל לעבד שמפחד מאדונו תמיד.
- **מלבי"ם:** בתחילה כשהתקרב רק פרעה ורכבו אל מחנה ישראל לא התייראו מפניו, משום שהם היו רק מעט אנשים, ולא חשבו שהוא מגיע להילחם איתם. אולם לאחר מכן נשאו בני ישראל את עיניהם למרחוק וראו 'וְהָיָה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם', שכל המצרים נוסעים אחריהם, כולל חיל פרעה והבינו שהמצרים נערכים למלחמה מולם. ועל כן 'וַיִּירָאוּ מְאֹד'.
- **הנצי"ב מוולוז'ין:** בתחילה רדף אחריהם פרעה עם צבא קטן, 'שש מאות רכב בחור', להשיבם למצרים. לא עלה על דעתם שבני ישראל לא ישובו. משנודע למצרים שאין בכוונת בני ישראל לשוב, אז 'וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם', אחרי ובעקבות פרעה וחילו, כדי להשיב את רכושם שהשאילו לבני ישראל. **ומכמות גדולה זו של המצרים יראו בני ישראל.**

שלב 3

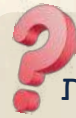
אפשרויות לסיכום והרחבה:

שלב 4

יש חשיבות רבה להבין כל פרט, ולא לקבל שום דבר כ"מובן מאליו". ראוי להרחיב בניסיון להמחיש ולהבין את מצבם של בני ישראל: מנטליות של מי שהיו עד לא מזמן עבדים, פוחדים ממשעבדיהם שרודפים אחריהם.

רוצים להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת בשלח? היכנסו לאתר 'תורתך שאלתי'

סעודה שלישית משה לא הוזכר כאחיה של מרים. מדוע?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

לאחר שירת הים כתוב: "וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אָחוֹת אֶהֱרֹן אֶת הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתִּצְאֶן כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבְמַחְלֹת" (טו, כ). נשאלת השאלה: **מדוע משה רבינו לא הוזכר? מדוע מרים לא יוחסה גם למשה?**

שלב 1

נקודות להכוונת השיח בקרב המסובים:

הזדמנות מצוינת להסביר ולהמחיש שהתורה דקדקה בכל אות ומילה, ולא כתבה מילים ללא צורך. אם האריכה לפרט ולתאר את ייחוסה של מרים רק לאהרון אחיה, ולא למשה, הדבר "אומר דרשני". עלינו להבין מה בא ללמדנו במילים אלו.

שלב 2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **מדרש אגדה:** "אחות אֶהֱרֹן" ולא 'אחות משה'? אלא כל זמן שהיתה 'אחות אֶהֱרֹן' בלבד, קודם שנולד משה היתה נביאה, כשנולד משה ניטלה ממנה וניתנה למשה."
- **פסיקתא זוטרתי:** "וכי לא היתה אחות שניהם? אלא שהיתה נתנבאה על משה, עד שהיתה אחות אהרון."
- **מדרש שכל טוב:** "ולא אחות משה? אתמהה, אלא לפי שנתן נפשו עליה נקראת אחותו על שמו, שנאמר 'בִּי אֶדְנִי אֶל נָא תִּשֶׁת עֲלֵינוּ חֲטָאת...'"
- **בכור שור:** דרכה של התורה להזכיר את אחיה הגדול של אשה, כשמציין את שמה, כדוגמת 'בְּשֵׁמֶת בֵּת יִשְׁמַעֵאל אָחוֹת נְבִיּוֹת'.
- **רמב"ן:** משום שבשירת הים הוזכרו רק משה ומרים ולא הוזכר אהרון, **רצתה התורה לכבדו וציינה את שמו בדרך כבוד**, ש'מִרְיָם הַנְּבִיאָה' היא 'אחות אֶהֱרֹן', שהוא אחיה הגדול.
- **אלשיך:** חז"ל אומרים: "אמר רב: שהיתה מתנבאה כשהיא אחות אהרון ואומרת: עתידה אמי שתלד בן שיושיע את ישראל" (מגילה יד ע"א). נבואה זו התגשמה רק כעת, לאחר שטבעו המצרים בים סוף. ולכן כשראתה שהתקיימה נבואתה, שהתנבאה בהיותה רק אחות אהרון (שהתנבאה על לידת משה, שיושיע את בני ישראל), לקחה את התוף בידה. במילים 'אחות אֶהֱרֹן' הדגישה התורה את נבואתה, בעודה אחות אהרון, טרם לידת משה.
- **רש"ר הירש:** ללמדנו שמעמדה בעם בין הנשים היה זהה למעמדו של אהרון בין הגברים. כדרך שהפיץ אהרון בין הגברים את הדברים שנאמרו למשה, כך עשתה מרים בין הנשים.

שלב 3

העלון הודפס לזכות והצלחת התורם (החפץ בעילום שמו) ולהצלחת בני משפחתו בפרנסה, בחינוך ילדים ובכל העניינים

או לחצו כאן

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע שלחו את המילה 'רעיון'

למייל Office@shaalti.co.il

שאלות לשולחן שבת

פרשת בשלח

ניתן למצוא את התשובות בספרי 'תורתך שאלתי'

1 **כִּי בָא סוּס פֶּרֶעָה בְּרִכְבּוֹ וּבִפְרָשָׁיו בְּיָם וַיֵּשֶׁב ה' עֲלֵהֶם אֶת מִי הֵיִם... (טו, יט)**
מה מהות פסוק זה, האם הוא חלק מהשירה?

2 **וַיַּחֲזֶק ה' אֶת לֵב פֶּרֶעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיְרַדֶּף אַחֲרָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... (יד, ח)**
מדוע היה צורך לחזק את לב פרעה?

3 **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָשֶׁע בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וַיָּצֵא הַלֶּחֶם בַּעֲמֶלְק... (יז, ט)**
מדוע משה הורה ליהושע להילחם בעמלק, ולא נלחם בעצמו?

4 **וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשָּׁנָה... וַיָּבֵאוּ כָּל נְשִׂאֵי הָעֵדָה... (טז, כב)**
מדוע נשיאי העדה באו למשה?

מגיע לשולחן שבת ו... אין דבר תורה?
רוצה ללמוד ולדעת
את פרשת השבוע?

עם 'תורתך שאלתי'
אין יותר שאלות

הרב חגי ולוסקי
מציג
פריצת דרך
בלימוד
פרשיות
התורה

הזמינו כעת
והספרים בדרך אליכם
052-9453811

או לחצו כאן
או באתר 'תורתך שאלתי'

עוד סדרה מחכימה מבית
אחתי שאלתי
השאלות ששאלתי את הרב

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם

חכם לב

וְחַמְשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֲרָץ מִצְרַיִם
וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי
הִשְׁבַּע הַשְּׁבִיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...
וְהַעֲלִיתֶם אֶת עֲצֻמֹתַי מִזֶּה אֲתָכֶם (ג, יח-יט)

רש"י: חכם לב יקח תלוות - זה משה, שזשעה שכל
ישראל עסקו בצדיקה, עסק הוא בעלמות יוסף
ולכן כינו את משה בתואר 'חכם'.

**מדוע כינו את משה בתואר 'חכם', ולא
תואר מתאים יותר - חסיד או צדיק?**

כשמציעים לסוחר לקנות סחורה, אם הוא
חכם וממולח, אינו מתפעל מהחיצוניות
ומהיופי המסנוור, אלא מתעמק במחשבתו
היטב וצופה לעתיד, אם יוכל למכור את
הסחורה במחיר הגבוה ביותר, ולאחר כל
החשבונות מחליט האם לקנות את הסחורה.
גם משה רבינו היה "סוחר" גדול בענייני
מצוות. חז"ל מלמדים שלא הסתנוור מביזת
מצרים, אלא היה חכם וידע שהסחורה
הטובה והכדאית היא רק התורה ומצוותיה,
כיון שהאדם מקבל עליה שכר רב מאד, ולכן
נאמר עליו: "חכם לב יקח מצוות".

או לחצו כאן

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע שלחו את המילה 'רעיון'

למייל Office@shaalti.co.il